

1945 - 2025

80 jaar Bevrijding Neede
Wandelroute 6 of 10 km

Onderweg zijn overal bankjes aanwezig

Email: 4en5meicomiteneede@gmail.com

Startpunt De Oale Smederieje, Borculoseweg 4, Neede

1. Infobord 1 bij De Oale Smederieje: Tanks bevrijders in centrum

Steek weg over en ga direct rechtsaf de Oudestraat in tot voor Oudestraat 40 / Broekenhuis, hier staat aan linkerhand Infobord 2.

2. Infobord 2: Distributiekantoor – Henk Kruizinga – Canadese bevrijders

Volg Oudestraat tot kruispunt Oudestraat-Nieuwstraat-Hofmaat. Aan de rechterhand bij Oudestraat 19 staat Infobord 3.

3. Infobord 3: Wachtlokaal SS

4. Verhaal: Herman Dievelaar

Tegenover het oude gemeentehuis op de hoek Oudestraat-Nieuwstraat woonde de familie Dievelaar. Herman Dievelaar probeerde als priester-student weg te komen maar hij had geen pas en visum. Hij was actief in het verzet en is in de nacht van 9 op 10 mei 1944 opgepakt. Bij zijn afscheid waren zijn woorden: Bidt goed – Moed en Vertrouwen – Zorg goed voor moeder. Hij werd eerst naar Vught gebracht en later naar concentratiekamp Oraniënburg.

Te voet moest hij later naar het beruchte kamp Bergen Belsen waar hij waarschijnlijk aan dysenterie gestorven is.

Steek kruispunt Oudestraat over naar het Kerkplein waar Infobord 4 staat.

5. Infobord 4: Klokkenvordering Grote Kerk

Ga na infobord 4 bij de Grote Kerk de Nieuwstraat in tot huisnummer 21.

6. Verhaal: Nieuwstraat 21: huis familie De Vries

De slagersfamilie De Vries woonde hier. Tijdens de oorlog zaten ze in een klein kamertje ondergedoken op de boerderij van de familie Zuthof aan de Veenhutweg. Salomon de Vries en Lena de Vries-Gottschalk zijn vermoord in het kamp Sobibor. In het trottoir zijn voor beide slachtoffers in 2021 Stolpersteine gelegd.

Keer om en ga terug naar de Oudestraat en vervolg de Oudestraat tot aan de T-splitsing met Stationsweg. Rechts bij Oudestraat 1 staat infobord 5.

7. Infobord 5: Huize De Voort - De 10. SS Panzer Division Frundsberg

Rechtsaf Stationsweg op. Na 150 m links nabij ingang parkeerplaats sporthal-zwembad staat Infobord 6.

8. Infobord 6: Bombardement Wehrmacht werkplaats Bengalen

Ga voor korte route naar 9A.

Wandel 100 m terug en ga rechtsaf de Bleekenweg in.
Ga langs Spilbroekhal en houdt rechts aan bij de splitsing in de bocht naar de Peppelendijk.
Links ziet u het A.J.G. ter Weemepark.

9. Verhaal: Peppelendijk 4 boerderij van Olthof

In de oorlog woonde hier de familie Olthof. Ze hielden er korte tijd een Engelse en een Amerikaanse piloot verborgen. De boerderij werd door de ondergrondse vaak gebruikt als vergaderplaats. Ook was er een grote wapenbergplaats.

Recht vooruit ziet u Havezathe Huize De Kamp. De vroegste vermelding is afkomstig uit het jaar 1469 toen de havezate onder het ridderschap van de Heerlijkheid Borculo viel. Het oorspronkelijke huis, dat vermoedelijk in

1250 gebouwd werd, verdween toen Otto Gansneb in 1636 een nieuw huis bouwde op deze locatie.

Ga linksaf Hoonteweg op. Achter de boerderijen van Hoonteweg 1 en 3 ligt het 'Jöddenbuske'.

10. Verhaal: Jöddenbuske

Tussen de boerderijen Luggenhorst (nr. 1) en Camman (nr. 3) is op ca. 300 m een bosperceel zichtbaar. Dit bos behoorde toe aan de familie Leussink (nr.5). In 1942 werden in dit bos de Needse families E. Eichenwald en B. de Vries ondergebracht in een met takkenbossen afgedekt kippenhok dat speciaal hiervoor gebouwd was. Later voegde zich de familie De Leeuw hierbij met dochter Simonette. De baby moest de schuilplaats spoedig verlaten omdat ze huilde en waardoor het duidelijk werd dat er mensen in het bosje verstopt zaten. (Zie ook infobord 9).

De families Becking, Leussink en Koier zorgden ervoor dat er eten en drinken was. Door verraad moest de schuilplaats verlaten worden. Het bosje kreeg nadien de naam Jöddenbuske.

Aan einde Hoonteweg bij kruispunt zandwegen (voorbij fietspad) houdt links aan en volg de zandweg (Kisvelderweg). Na ca. 400 m voorbij de slagboom wordt deze weg verhard.

Vlak voor het einde van deze weg ziet u voormalig station Kisveld.

Aan het einde rechtsaf de parallelweg van de Rondweg op. Na 150 m rechtsaf de Oude Borculoseweg op. Bij het bankje staat Infobord 7.

9A. Korte wandelroute

Ga door tot bocht in Stationsweg en ga schuin rechtdoor over klinkerweg langs grasveld naar het park. Aan einde van klinkerweg op kruispunt van paden, sla rechtsaf. Volg het pad in het Spilbroekpark door tot aan de verharde weg (Kisvelderweg). Ga rechtsaf de Kisvelderweg op.

Vlak voor het einde van deze weg ziet u voormalig station Kisveld.

Aan het einde rechtsaf de parallelweg van de Rondweg op. Na 150 m rechtsaf de Oude Borculoseweg op. Bij het bankje staat Infobord 7.

11. Infobord 7: Beschietingen Kisveld

Aan einde van de Oude Borculoseweg de Borculoseweg oversteken en direct linksaf fietspad op. Na 100 m rechtsaf de Höfteweg op en dan na 100 m links staat bij het Foster-monument Infobord 8.

12. Infobord 8: Edward H.J. Foster

Volg de Höfteweg tot aan het kruispunt met Dumasweg.

Ga linksaf de Dumasweg op. Aan het einde van de Dumasweg aan de linkerhand staat Infobord 9.

13. Infobord 9: Vondeling Simonette de Leeuw

Ga linksaf richting Rondweg en steek deze over naar de Bergweg. Bij Bergweg 12 rechts staat Infobord 10.

14. Infobord 10: Willem Rohaan, verzetsstrijder

Volg de Bergweg tot aan de kruising.

15. Verhaal: Het Needse oorlogsmonument en plaquette

Het Needse oorlogsmonument staat op de Needse Berg met daarnaast een metalen plaquette met de namen van 24 Needenaren die tijdens de Tweede Wereldoorlog omkwamen. Jaarlijks vindt hier de 4 mei herdenking plaats.

Ga begraafplaats Drostenkamp op. Halverwege ziet u het graf van G.H. Krooshof.

16. Verhaal: Militairen Krooshof en Dijkman

Gerrit Krooshof en Jan Dijkman zijn in de meidagen van 1940 tijdens de inval van de Duitsers bij gevechten bij de Grebbeberg omgekomen. Jan Dijkman ligt begraven op het militaire ereveld De Grebbeberg te Rhenen. Gerrit Krooshof, die aan de verwondingen stierf in een ziekenhuis in Amsterdam, ligt begraven midden op begraafplaats Drostenkamp te Neede.

*Jan Dijkman met zijn
vrouw Reinia*

Gerrit Krooshof

17. Verhaal: Ligtenbarg, Weevers, Heijink en Wesseling

Op begraafplaats Drostenkamp zijn ook Herman Ligtenbarg en Herman Weevers begraven

Ligtenbarg was tewerkgesteld in Duitsland om als spitter tankgrachten te graven. Hij is vermoedelijk op een landmijn gestapt en daaraan overleden.

Weevers is het slachtoffer geworden van een beschieting van een Engelse Spitfire op een Duitse vrachtwagen en is daarbij dodelijk geraakt.

Herman Weevers

Jan Heijink was in Duitsland tewerkgesteld en is in Schwesing-Engelsburg overleden aan hyperthermie. Hij ligt begraven op erebegraafplaats Loenen

Inlichtingen omtrent onzen Zoon **JAN WILLEM HEIJINK**, geb 6 Maart 1924. Gevangen genomen 12 Aug. 1944, overgebracht naar Amersfoort begin Sept '44; overgebr naar een kamp bij Hamburg. Moet in Nov. 1944 weggevoerd zijn, waar heen is onbekend. Inlichtingen aan J. W. Heijink, D 62, Neede.

Herman Wesseling is omgekomen bij bombardementen in Stadtlohn waar hij tewerkgesteld was en ligt daar begraven.

Monument in Stadtlohn

Opschrift

In März 1945 wurde Stadtlohn durch Fliegerbomben zerstört. Aus der großen Schar der Toten blieben 355, viele von Ihnen ohne Sarg, in diesem Grabe beerdigt.

Ga naar de achteruitgang van de begraafplaats en steek De Venneriet over en ga de Beukenbosweg (zandweg) op. U komt langs de Uitkijktoren.

Ga voor korte wandelroute naar 19A.

Vervolg de Beukenbosweg tot aan het einde ga net voor de Rondweg linksaf de Kisveldermolenweg op. Sla rechtsaf aan het eind van de Kisveldermolenweg naar de Hontjerweg. U ziet hier de Hollandse molen. Aan einde Hontjerweg rechts het fietspad op en steek via de rotonde de Rondweg over direct weer linksaf de Henri Dunantweg op (loopt parallel aan de Rondweg).

Ga 3^e weg rechtsaf de Kempersdijk op. Op kruispunt met Gosselinkweg op de hoek infobord 18.

18. Infobord 18: Schuilplaats voor onderduikers

Linksaf Gosselinkweg op en daarna eerste weg rechtsaf K. Nieuwenhuizenstraat in. Aan de rechterhand voor nummer 13 staat Infobord 18A.

19. Infobord 18A: Korstiaan Nieuwenhuizen - Veldwachter

Aan eind van K. Nieuwenhuizenstraat rechtsaf de Koordsteeg in.
Aan eind van Koordsteeg linksaf Wolfersweg op.
Aan eind van de Wolfersweg rechtsaf de Ruwenhofstraat op.
Op hoek Ruwenhofstraat - Kempersdijk ziet u de Vredesklok.

20. Verhaal: Ruwenhofstraat 11: huis familie Philip

De familie Philip woonde hier. Tijdens de oorlog zat ze ondergedoken in een kippenhok bij de boerderij van de familie Hogenkamp aan de Marktvelderweg in het Achterveld. In 1943 werd de familie Philip verraden door een NSB-er. Van het gezin zijn 4 leden vermoord in het kamp Sobibor. De verrader ontving zowaar een 'vindesloon' van 4 gulden, voor elke persoon 1 gulden. Schoonzoon Abraham Groonheim is eerst nog ondergedoken maar is later alsnog opgepakt en omgekomen in Auschwitz.

Bij het huis zijn in 2021 voor de slachtoffers Stolpersteine gelegd.

Eerste weg rechts Schoolstraat in. Aan einde Schoolstraat linksaf Kalanderstraat op. Rechtdoor tot Rapenburg. Rapenburg schuin oversteken naar Fabrieksstraat. Aan einde van de Fabrieksstraat met kruising Bergstraat rechtsaf de Bergstraat op. Eerste weg linksaf De Huikert op. Op kruispunt deze schuin oversteken, blijft Huikert. Rechts bij nummer 11 staat Infobord 19.

19A. Korte wandelroute

Steek de Rondweg over en wandel over het paadje over het gras richting de Roggestraat. Aan het eind van De Roggestraat linksaf en direct weer rechtsaf de Troelstrastraat in. Volg deze weg tot het einde en da bij de T-splitsing linksaf de Thorbeckestraat in. Eerste weg rechtsaf de Huikert op. Rechts bij Huikert 11 staat infobord 19.

21. Infobord 19: Henk Bremer – telefoon aftappen

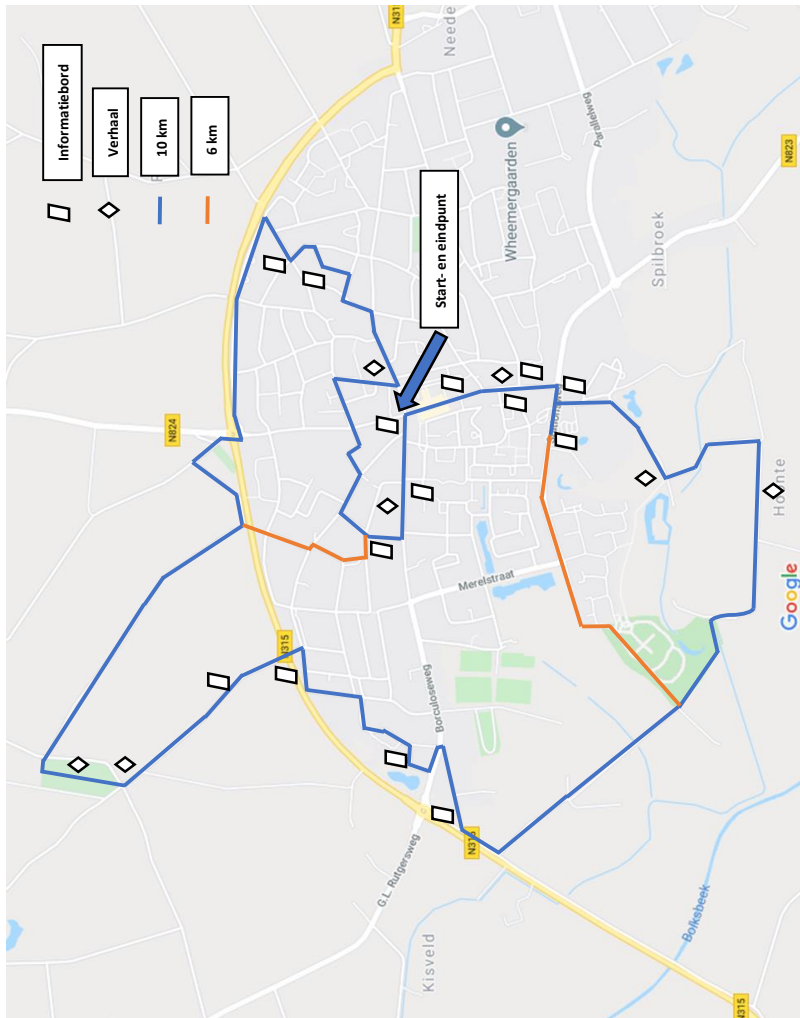
Einde Huikert linksaf Borculoseweg op.

Vlak voor de afslag naar de Es staat Infobord 20.

22. Infobord 20: Bevrijders rijden Neele binnen

Aan het einde van de Borculoseweg links beginpunt De Oale Smederieje.

Kaart van de wandelroutes

80 jaar bevrijding van Neede en omstreken

De stichting 4 en 5 mei comité Neede heeft ten doel richting, inhoud en vorm te geven aan herdenken en vieren en het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in de voormalige gemeente Neede.

Dit komt tot uiting in het jaarlijks organiseren van de Herdenking op 4 mei bij het monument op de Needse Berg en het 5-jaarlijks vieren van de Bevrijding op 5 mei. Voorts het verankeren in de Needse samenleving van een blijvend eerbetoon aan hen die tijdens of na de Tweede Wereldoorlog hun leven voor onze vrijheid hebben gegeven. En jongere generaties laten inzien dat vrijheid niet vanzelfsprekend is door hen bewust te maken van de begrippen vrijheid, vrede en gerechtigheid.

Hiervoor hebben we een speciale fiets- en wandelroute uitgezet in Neede, Noordijk, Lochuizen en Rietmolen, die leidt langs locaties waar in de Tweede Wereldoorlog opmerkelijke gebeurtenissen hebben plaatsgevonden, de monumenten voor de oorlogsslachtoffers en andere vermeldenswaardige zaken. We kunnen niet alles vermelden. Bij de Historische Kring Neede zijn boekjes verkrijgbaar met meer informatie.

We hopen dat u wanneer u deze fietsroute volgt en de informatie tot u neemt, een beeld krijgt van wat er zoal gebeurd is tijdens de Tweede Wereldoorlog in onze plaats.